

Kaip protas, taip ir patyrimas nuleidžia mūsų tikslus, kad tautos dora būtų tokia, kur tikybiniai principai atstovauja.

— Washington.

"DARBININKO" KAINA:
Tria kartus savaitė \$3.00
Vieną sykį savaitėje 1.50
Bostono apskrityje 4.00
Užsienyje metams 4.25
Vienas numeris 3c.

VOL. 3 Metai 3 Tel. So. Boston 620. Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos. Tel. So. Boston 620. No. 103/435

"Entered as second-class matter September 22, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS., RUGSEJO (8 SEPTEMBER) 14, 1918.

"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918."

Atakos naujojoje vietoje Jas užvedė amerikėnai.

TURĖJO PASISĖKIMŲ.

Francijoj šiauriniame fronte gale mūšiai apstoję, kai talininkai pasiekė Hindenburg linijos. Tai tuo tarpu kitame gale fronto prasidėjo atakos, kur nuo senai nebuvo atakų.

Dabar daromos atakos vietoje į pietus nuo garsaus Verduno, kur vokiečiai yra įsidavę kylan. Kylio smailgalėje yra tvirtovė St. Mihiel. Pirmas dalykas yra paimti tą tvirtovę. Taisi frontas tapo pavestas Amerikos jėgoms. Tai gen. Pershing armija pirmą kartą savarankiai veikė. Pradėjo atakas ant 20 mylių fronto.

Kaip ir visada prieš atakas buvo padarytas kuodidžiausias bombardavimas iš arto visokio didumo. Po to pirmiausia į ataką nūrideno šimtai "tankų." Paskui juos pėstininkai drožė. Priešininkas neatilaukė ir amerikėnai tulose vietoje pasivarė pirmyn 5 mylias, kitose 3. Nelaivėn paėmė 8.000 vokiečių.

Tą tvirtovę paimti bus didžiausias sunkenybės. Ten yra gamtiškos drūtvietės — kalnai, grioviai, miškai. O kai tokios vietos tampa apdrūntos, tai pasidaro neįsipaakytas sunkenybė užkariauti tokias vietas.

Jeį šitose vietose amerikėnams gerai seksis, jei gerokai susilpnis tą fronto galą, tai visas šiaurinis fronto galas atsisiras pavojuje. Tuomet Hindenburg linija ir kitos linijos už jos pasidaro menkos vertės, nes talkininkų jėgos atsirastų šone vokiečių šiaurinių jėgų ir linijų galuose.

St. Mihiel tvirtovę vokiečiai laiko jau nuo pradžių karės. Kaip ją vokiečiai užėmė, tai francūzai nei nedarė pastangų ją atgauti. Dabar, kuomet amerikėnai sustiprino talkininkus, tai pasidaro galimu užpulti ir tą vietą.

Pietinis fronto galas, kur dabar eina atakos nėra toli įsidavę į Franciją. Pačiame pietiniame gale francūzai nuo pat karės pradžios yra įsibrovę į vokiečių žemę ir iki šiol teblai. St. Mihiel ir-gi yra netoli vokiečių rubežiaus. Vokiečiai karės pradžioje, užėmę Belgiją užėmė tolyn ten besivarėdami didelius Francijos plotus. Antrame gale, Šveicarijos parubežiuose nuo pat karės pradžios francūzai užėmė vokiečių žemės juostą ir ją teblai.

PASIRASĖ PO BLAIVYBĖS REZOLIUCIJĄ.

Prez. Wilson pasirašė po blaivybės rezoliuciją, reikalaujančią uždrausti vartojimą ir pardavinėjimą svaigalų apie amunicijos, laivų ir kitokias dirbtuves, kur dirbama kariniai daiktai. Tą rezoliuciją buvo perleides kongresas.

New Yorke Germania Catering kompanijos sandėliuose surasta penkios tonos cukraus. Už tai nubausta ant \$5.000.

APLANKĖ KRUPPO DIRBTUVES.

Vokietijos kaizeris, kaip iš Berlio pranešama, applanė Kruppo dirbtuves Essenose. Ten išdirbama ginklai ir amunicija.

Ten darbininkams ir inžinieriams pasakė iškilmingą prakalbą. Kalbėjo apie Vokietijos pagatavumą taikintis ir visą karės bėdą ir jos pratesimą vertė ant talkininkų.

RENGIA MERGINAS DIRBTI ANT GELEZINKELIŲ.
Suv. Valstijų geležinkelų administracija sumanė priimti moteris bei merginas prie lengvesniųjų darbų. Jos bus prie tikietų pardavinėjimo, rokunčių vedimo, klerkos ir tt. Didesniuose miestuose jau moteris rengiamos prie panašių darbų. Besimokinančios gaus po \$25 mėnesyje. Paskui gaus nuo \$65 iki \$200.

GREITAI IŠMOKSTA.

Anglijos amunicijos dirbtuvėse su didele paskuba pripratama prie darbų. Moteris įstojančios į dirbtuves pripranta prie gero atlikimo darbo į 10 dienų.

Clevelande pasibaigė socialistų Debo teismas. Rastas kaltu. Jis andai socialistų suvažiavime pasakė kurstantį prakalbą, kurioj peržengė karinį įstatymą. Didžiausia bausmė jam gresia 20 metų kalėti ir užsimokėti \$10.000. Byla bus dar pernagrinėta.

Dabar yra daug PIGIŲ

Daugelis savininkų karės laiku priversinai parduoja visai pigiai ir mes patys nuo savęs patariam persitikrinti pas:

Lithuanian Agency,
A. Ivaskевич
315 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Ir įs tamstoms aprodys pigių farmų, visokių biznių dykai. Naudojkitės gera proga, nes po karės bus du-tyk brangiau, negu dabar r įėjū patiks namas arba farma pirkti tai A. Ivaskевич padarys visus raštus teisingai ir atsakančiai.

JAMES M. KEYES
Atsiskaukite prie manęs su visokiems teismams reikalingais. Duoda pilnas informacijas kas-linik Sovietų Valstijų įstatymų.
Per keliolika metų esu prityręs ir turėjau visokių reikalų su LIETUVIAIS, RUSIAIS ir LENKIAIS tolimose Massachusetts valstijose. Aš esu tokime gnytyje, kad galitė manai pilnai užskatinti. Visokius teismams reikalingus atlieku šioje valstijoje.
Turit gerų prityrusių vertėjų arba perkabėtojų lietuvių, rusų, lenkų ir latvių. Jeigu Jus noritė turėti gerą pasekmę ir išlaikyti provą, tai paveskite man. Telefonuokitė, parašykite arba pašaukite.
350 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JAMES M. KEYES
Tel. So. Boston 218 or So. Boston 600.
Jeigu vienas užimtas šauk kitą.

Rusijoje vešpatauja ugnis ir kardas.

APIE GAISRUS IR SKERDY- NES PETROGRADE.

Apie ištikusias Petrograde baisenybes gauta žinių iš Stockholm. Jų atėjo per Finlandiją. Tų žinių vis daugiau ateina ir vis patvirtinama apie nesvietiškus apsirėškimus ne tik Petrograde, bet ir visur, kur tik bolševikų valdžia turi viršų. Bolševikai, kurie gyresį panaikinsią mirties bausmę, dabar papildė Rusijoje tokią barbarystę, kokių nebuvo daryta nei laike totorių užpludimo.

Rusija dabar virto verdančiu pragaro katilu. Dar viskas nepasiekę ar ten ugnis ir kardas davė sau pilną valią delto, kad norima atsikęrsyti už paskesinimą ant Lenino gyvas ties ar ten buvo pradėtas sukilimas prieš bolševikus, kurie ant žūt būt pasiryžo užsilaikyti galėje. Eina gandai, jog bolševikai pilnai susijungė su vokiečiais, kuriems rūpi palaikyti Rusijoje netvarką, kad neatsinaujintų rytinis frontas.

PETROGRADAS LEIPS- NOSE.

Į Washingtoną atėjo žinių skelbiančių, jog Petrograde dvylikoj vietų prasidėjo gaisrai. Dega pleška viskas. Kartų prasidėjo neaprašomos skerdynės gatvėse. Apie tokį apsirėškimą sužinojo Amerikos ambasadorius Christianioj. Ir iš kitų šaltinių atėjo panašios žinios.

Jau nuo senokai Petrograde dalykai ejo vis blogyn. Bolševikai buvo užvedę medžioklę ant visų žymesnių asmenų, kurie nepripulė prie jų. Uždarinėjo juos kalėjimuose. O visokių partijų partijėlių vadus, tai be jokio teismo galabijo.

Spejama, jog tokis neapsakomas žiaurumas iššaukė sukilimą prieš bolševikus.

ISVENGTA BAISI NELAIMĖ.

Vokiečių submarinas sutropdavo Anglijos transportą, kuriuo buvo gabenama Amerikos kareivij. Gabenta 2000 su viršum. Visi kareiviai išgelbėti, tik keletas jurininkų žuvo.

Detroite štrytkarių kompanija paskelbė, jog del vyrų stokas samdys konduktoriantu moteris.

JAMES M. KEYES
350 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.
Atsiskaukite prie manęs su visokiems teismams reikalingais. Duoda pilnas informacijas kas-linik Sovietų Valstijų įstatymų.
Per keliolika metų esu prityręs ir turėjau visokių reikalų su LIETUVIAIS, RUSIAIS ir LENKIAIS tolimose Massachusetts valstijose. Aš esu tokime gnytyje, kad galitė manai pilnai užskatinti. Visokius teismams reikalingus atlieku šioje valstijoje.
Turit gerų prityrusių vertėjų arba perkabėtojų lietuvių, rusų, lenkų ir latvių. Jeigu Jus noritė turėti gerą pasekmę ir išlaikyti provą, tai paveskite man. Telefonuokitė, parašykite arba pašaukite.
350 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JAMES M. KEYES
Tel. So. Boston 218 or So. Boston 600.
Jeigu vienas užimtas šauk kitą.

MOKA KAIZERIUI KONT- RIBUCIJĄ.

Iš Maskvos išvežta Berliną \$250.000.000. Tai pirma dalis kontribucijos, kurią bolševikai pažadėjo Vokietijai. (Gi socialistai sakė, jog Rusijos bolševikai darė taiką be apęksijų ir kontribucijų. Tai padaryta kaip sykis išvirkščiai — su aneksijomis ir kontribucijomis).

ARESTUOJA ANGLUS.

Petrograde bolševikai suareštavo 1.000 Anglijos piliečių. Uždarė juos kalėjimuose.

AMERIKOS KARIUOMENĖ ARCHANGELSKĖ.

Amerikos kariuomenė laimingai pasiekė Archangelsko ir išsodinta. Dabar Anglija, Francija, Italija ir Amerika turi ten stiprias kariuomenes. Tos kariuomenės varysis pietų link ir po jų priedanga Rusijos šviesesnioji visuomenė galės įvesti žmonišką tvarką. Tokiu būdu vis didėsi Rusijos plotai virs į tvarkingas šalis. Tarpe dabar atgabentųjų Amerikos kareivių dauguma moka rusiškai. Turbūt jie buvo išrinkti iš ateivių iš Rusijos.

Anglijos premieras Lloyd George biskį sunegalėjo. Turi šaltį.

Lenkų vadas Dmowski lankėsi pas valstybinį sekretorių Lansing. Dmowski darbuojasi, kad Lenkija būtų atstatyta "od morza do morza."

NUGALABIJO IE GARIENĖ.

Londono laikraštis Daily Express skelbia, jog turi neįgincinamus prirodymus, jog carienė ir jos keturios dukterys esančios bolševikų nugalabintos.

JAU RENGIAMAS L. DARB. KALENDORIUS

1919 M.

Biznieriui pasiskubinkite prirengti apparšiminius. Kalendaris 1919 m. bus puikiausias — išvaizda ir turiniu ir užtai garsinties jame pilnai apsimokės.

Kainos už apparšiminius labai prieinamos. Apie platesnes informacijas kreipkitės prie: "Darbininko" Administracijos, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tuos, kurie skaito tautininkų laikraštius, remiančius nezafeininkų hambiuzus, atkalbinėkite nuo skaitymo tų laikraštų.

**Aukokite i Tautos
Fondą.**

MOTERYS PRIE ORLAIVIŲ STATYMO.

Iš visų karės darbų švariausias darbas yra prie orlaivių statymo. Todel i orlaivių dirbtuves daugiausia moteris įstojo. Be to prie orlaivių statymo reikia didelio nagingumo. O moteris yra nagingesnė už vyrus. Anglijoj orlaivių dirbtuvėse veikia vien moteris ir merginos dirba. Jos mieliai prie tų darbų stoja, nes tai labai švarus darbas. Anglijoj orlaivių dirbtuvėse tapo naujai pastatytos ir pastatytos sodziuose, gerosiose vietose. Todel Anglijoj orlaivių išdirbtvė yra didelė ir pasekminga.

DAUGIAU MOTERŲ VYRŲ DARBUOSE.

Suv. Valstijose vis daugiau moterų užima vyrų darbus. Philadelphiaj Atlantic Refining kompanijoj prie "sunkiųjų darbų" dirba 90 moterų. Būsimas dar koks 200. Priimtiosios dirba vyrų darbą ir gauna po 39c. valandoj, tiek kiek vyrai gaudavo tuose darbuose. Yra trys užveidėtojos, bosės.

PRIEŠ DYKUOJANČIAS MOTERIS.

Iš Francijos sugrįžo New Yorkan Mrs. R. Brown. Ji sako, jog Francijoj visos moteris dirba po 12 valandų dienoj su dviejų valandų pertrauka pusdienyje. Sako, jog Amerike visos valstijose reikia tuoj perleisti įstatymą, suvaržantį dykuojančias merginas bei moteris. Sako, jog bagačkos, jei tik taip sau dykinėja, tai turi būti priverstos šiais laikais dirbti.

PROGOS MOKYKLA.

Denveryje, Colo. įsteigta Opportunity School. Joje rengiama ypats prie įvairių renginių kompanijoj prie "sunkiųjų darbų." Jau daugiau kaip 100 merginų joį išmokinata prie automobilij taisyso ir šoferiavimo. Iš jų keletas išvažiavo, o kitos išvažiavo Francijon, o peruoti ambulansų. Minėtoje mokykloje mokinama ir ūkininkavimu. Colorado valstijoj del vyrų stokos jau moteris dirba lakuose, ko iki šiol Amerike nebūdavo.

PRIIMA ATGAL.

Vokietijos valdžia žiūri, kad sužeistieji kareiviai gautų darbų. Mieste Augustsburgje buvo gerai ištirta apie priėmimą atgal luošų andėjų. Pasirodė, jog jie gali užimti darbų, tik nėra taip išnašūs. Vienok prieita prie išvedimų, jog apkurtusieji kareiviai netinka į andėjus. Vyrai netekusieji vienos akies, gali dirbti, bet gali tik ant dviejų staklių, vietoj trijų. Iš 515 sužeistų kareivių, buvusiu andėjais, didžiauma priimta atgal, nors tik 176 tegalėjo užimti senasias vietas. Abelnai Vokietijos pramonininkai yra pasižadę priimti po karės senuosius darbininkus.

Buffaloj orlaivių dirbtuvėse suareštuotas Foreman Eastman. Jis slapta daręs sabotazą.

Visi talkon!

BOMBARDAVIMAS NEAPSISTOJA.

"Darbininko" morgiaio bombardavimas niekuomet neapsistoją. Dabar perleidome registraciją, kuomet žmonės buvo nemažai susirūpinę, ir visokie veikimai lyg apstoję, bet ir per tą laiką morgiaius vis gaudavo į pašones.

**Susitvėrė naujas pulkas
ir tuoj stojo mūšin.**

Nedidelę kolonijoj, Linden, N. J. susitvėrė naujas LDS pulkas ir nieko nelaukęs užvedė ataką prieš morgiai. Štai jų pačių pranešimas apie susiorganizavimą ir ataką:

Linden, N. J. LDS. kp. susitvėrė 4 d. rugsejo 1918 m. Susirinkimą sukvietė J. Lindvinaitis 8 val. vak. ir išaiškino reikalingumą visiems atsilankiusiems katalikams prigulti prie prakilnios L. D. S. ir perskaite konstitucijos punktus ir nurodinėjo, kad kiekvienam katalikui reikia prisirašyti į šią garbingą LDS organizaciją. Ir tokiu būdu visi vienbalsiai nutarė sutverti LDS. kp. ir prisirašė šios ypatos: Jonas J. Lindvinaitis, Povilas Mikšis, Kst. Jannilionis, Jonas Traskus, Juozas Butkus, Vik. Mačiulintė ir ysi užsimokėjo pilną įstojimo mokesčį.

Paskui nutarta pasveikinti SLRKA. 200 kp., kuri jau seniau gyvuoja susitvėrus, o dabar susitvėrusiai naujai LDS. kp. ir tam dalykui išrinkta delegatai iš 2 ypatų, — p. J. Butkus ir p-lė Vik. Mačiulintė.

Susirinkimą užbaigus, kilo balsai kas-linik LDS. morgiaiaus bombardavimo. Po visą Ameriką eina gandas, kad yra baisus bombardavimas visose kolonijose "Darbininko" morgiaiaus, tai ir Linden'o armija stojo į baisų ofensyvą prieš LDS. morgiai ir tuoj griebėsi visi kas gyvas už ginklų ir pradėjo bombarduoti šie karžygiai:

Povilas Mikšis \$1.50, J. J. Lindvinaitis, J. K. Butkus ir K. Butkus po \$1.00, Elzb. Lapėniūtė ir Vikt. Mačiulintė po 50c.; viso \$5.50. Tikimės, kad bus ir daugiau.

Turiu paminėti, kad šioj mažuoj lietuvių apgyventoj kolonijoj buvo lig šiam laikui visai nesusiorganizavę o jau dabar gyvuoja SLRKA. 200 kp. kuri susitvėrė sausio 20 d. 1918 m. ir jau narių turi apie 20. Tągiu jau lietuviai katalikai pradėjo susiprasti.

**J. J. Lindvinaitis,
LDS. kp. Pirmininkas.**

Naujam prietelių ir veikėjų būreliui linkime kogeriausiu pasekmę ir pasižymėti visokiuose gerosiose darbuose. Iš kaimynų veidimo.

Kas nežino, kaip miela turėti geri kaimynai. Ir ramu ir smagu, o reikale būsi jų paremtas. "Darbininkui" smagu pasigirti, jog turi gerus kaimynus. Štai So. Bostono

šv. Kazimiero R. K. dr-ja prisidėjo prie nugalėjimo morgiaio. Apie tai P. Petruskas šitai praneša:

"Šv. Kazimiero R. Kat. Dr. ja rugs. 8 d. turėjo mėnesinį susirinkimą ir be kito ko smarkiai pareikalavo, kad darbas Lietuviško Legijono eitų konosmarkiausiu. Taip-gi visi, kaip vienas stojo mušti "Darbininko" morgiaio. Nors mažai tesusirinko narių, bet visi jau susipratę lietuviai, tai kaip pradėjo dolerinėmis šaudyti, tai net salė emė drebėti. Mūšis suvis netikėtai buvo pradėtas. Tai nariai, kurie neturėjo amunicijos davė žodi, kad nepasirodys slackeriais. Šioo kartu sumetė \$18, bet skaičius kariauninkų sparčiai auga. Mes gerai žinom, kad yra puikiansi kovotojai šioj dr-joj. Jeigu atsisiras dr-ja, kuri norės bytyti, tai šv. K. R. K. dr-ja turbūt nepasiduos, o mes girdėjom, kad ir šv. Jono Ev. dr-ja panašiai ketina padaryti. Kovotojų vardus paskelbsim vėliaus, tik turėkit kantrybę. Taip-gi išrinkta komitetas iš trijų narių del įsteigimo viešo komiteto pirkinui Liberty bondsų."

Dėkuojame šv. Kazimiero R. K. dr-jai už prielankumą ir linkime jai bujoti ir klestėti.

Šūvis iš Brid- geporto, Ct.

Netriksta prietelių ir gerų kovotojų Bridgeporte, Ct. Ten yra 39 LDS. pulkas. Jame uoliai veikia p-lė U. Matuzaitė. Taisi pulkas ir paleido smarkų šūvį (\$5) į morgiai.

Nors kišenių švilpia vėjai...

Kas nežino, kad mūsų moksleivių kišeniuose švilpia vėjai. Nors mūsų moksleiviai vargsta, bet praklinumo pas juos tiek, jog tikrai geram reikalui ištikus, tai siekia ir į savo tuščią kišenių. Andai "Darbininką" applanė du moksleiviai Antanas Domeika ir Petras Gureckas. Ir ką-gi! Dejo morgiaio panaikinimui po dolerinę. Gerasirdžiams moksleiviams linkime geriausiu pasekmę moksle.

Nenori atsilikti.

Brightono, Mass. lietuviai jau pasmarkavo prieš morgiai. Tai A. Kadzis, narys L. D. S. 22 kp. nenorėjo nuo kitų atsilikti ir pridavė dolerį. Ačiū jam.

Apie kitus kovotojus ir smarkiuolių pranešime sekamame numeryje.

Priešininkas dar vis purtosi nenori pasiduoti. Todel kviečiame talkon didesnius būrius. Juo labiau subrusime, tuo greičiau laimesime karę, tuo mažiau bus nuostolių. Taip yra su visokiomis karėmis, taip yra su kare prieš morgiai.

Skleiskime žmonėse nuomonę, kad katalikams yra didelė gėda skaityti laikraštius, remiančius ir ugdinančius tautos piktąjaus nezafeininkus.

DARBININKAS

100 N. Boston Street, Boston, Mass.
Lietuvių Rytų Katalikų ir Jėzuitų
Draugystės Sąjunga.

"DARBININKAS"
(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper.
Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St.
Joseph's Lithuanian R.C. Association of Labor.

Subscription Rates:

Yearly\$3.00
Months and suburbs\$4.00
6 months\$1.50
Foreign countries yearly\$4.25

"DARBININKAS"

444 W. Broadway, South Boston, Mass.

KENO BUS VIRŠUS.

Kai Amerika stoji pasaulinė kare, tai tūli amerikonių rašytojai ir kalbėtojai išsireiškia panašiai: "Mes turime laimėti karę, mes negalime jos pralaimėti, nes mūsų pusėje teisybė. Teisybė visuomet ima viršų." Ir t. t. Panašias kalbas rimtesnieji laikraščiai nupeikė. Pasakė, kad karė gali būti pralaimėta, kad vien šauksmas apie savo pusės teisingumą yra tuščias tuščiausias, kad karės laimėjimui reikia kuodidžiausio jėgų išstėpimo. Kiekvienas iš mūsų skaitytojų dabar pripažįs, jog taktiniai imsi šioje karėje viršų tik tuomet, kuomet išstatys didesnę už priešinio kėgą. Karėje viršų ima ta pusė, kuri geresnė kariuomenę turi, geriau prisirengus, geresnius vadus, daugiau visokių resursų už priešingą pusę. Nesistai, jog vis teisingoji pusė laimi. Istorių tiek ir tiek buvo karių, kur grobiškieji pusė laimėjo. Daug tautų yra pavergty, jos pavergtos per karę. Reikišios tose karėse grobiškos pusės viršų emė.

Pačioje tautoje, jos visuomeniame gyvenime ima viršų ne toji srovė, bei partija, kuri iškelia gražiausius obalsius, išdirba geriausias platformas, turi prakilniausias idėjas, bet visuomeniniam veikimui toną bei kryptį duoda toji srovė, kuri smarkiausia veikia, kuri turi uolienius už visų veikėjų ir veikimui reikalingus organus.

Mes katalikai turime visuomet gerai atsiminti tą, jog čia Amerikoje ir mūsų broliai gimtinėje taip skaito srovį litynėse pagraus prizą ta, kuri daugiausia budės ir veikis. Neprivalome savęs migdinti ta mincia, jog katalikų teisės bus užtikrintos delto, kad jie skaitlingiausi, arba kad visuomenėje čia Amerike mes, o mūsų broliai katalikai gimtinėje vadovaus delto, kad mes esame nešiojantys gražiausių idėjų, kad daugiausia parodėme pasištventimo ir darbo.

Mūsų visuomeninis gyvenimas jaunas, bet jis jau aiškiai parodė, jog skaitius mažai tereikišia, o kartais nieko nereikišia. Apsukresni idejiniai mūsų priešininkai pagaua mūsų minias ir vadovauja visuomenėje. Ar nuo senai Amerikos lietuviai nusikratė šliupinių tantiečių vadovavimą?

Amerikos lietuviai katalikai atgavo augštesnes visuomeninio gyvenimo pozicijas. Bet ar jau stovime taip, kaip mums pridera? Toli gražu ne.

Mūsų idejiniai priešininkai nesnaudžia, bet labiau sukrutė, pūnatė mūsų sujūdinga. Srovinėms lenktynėms besididinant, mes katalikai privalome didinti savo pastangas ne tik kad užlaikyti tą, ką atgavome, bet vartys prie didesnių laimėjimų.

Viršus esti tu, kurie yra skaitlingiausi, darbščiausi ir turintys kitokių įvairių reikalingų priemonių. Reikia pažinti visuomeninių dalykų. Tam patarnaus toje temoje eile straipsnių, kuriuos pradėjome dėti nuo perito numerio. Žiūrėk "Visuomeniniai dalykai."

VELIAI PATYS Į BURNĄ IŠKITI.

Jeigu žmogus, ar organizacija, kokį darbą ilgiau dirba, tai jįsai jam daugiau ir prityrimo įgauna ir jam pasakui lengviaus yra dirbti. Taip ir klesų kovos veikime yra.

Bet yra ir antroji medalių pusė, būtent, mes dabar galime išsireiškėti ty klaidų, kurių socialistai yra padarę, delto kad mes matėme kokios jiems buvo to pasekmės.

Taip taktikoje, taip strategijoje, kaip jau minėjau, svarbiausią rolę lošia geras susiorganizavimas ir geras susiklausymas, o tais atžvilgiais mes už socialistus, jei jau ne augščiau, tai nei kiek nežemiau stovime, reikišia ir taktikoje ir strategijoje esame jiems lygūs, o netolimoje ateityje gal būt kad juos ir pralenksime.

Pas mus susiklausimas stiprėja, auga, o pas juos frakcijos dygsta kaip grybai po vasaros lietui ir frakcijų tarpe kovos liepsna kaskart daugiau energijos ryja ir ryja; tas, žinoma, jiems neina ant sveikatos, o gal būt, kad ir visam darbininkų

KLESOS JUDĖJIMUI YRA NEPAGELDAJAMA.

Tai viską turint omenyje mūsų visų L. D. S. narių y. r. priedermė nuolat darbininkų klesos reikalais rūpintis, apie juos galvoti, svarstyti, diskutuoti, taip kad su jais gerai visapusiškai apsipazinti, kad reikalui prisijęs žinoti ką šnekėti, ką daryti, ko laikytis ir kaip veikti.

Tas viskas iškarto atrodo menkniekis bet ištikrųjų tai nėra menkniekis, bet labai svarbi dalykai, kuriuos privalo kiekvienas darbininkas ir darbininkė, o ypač LDS. nariai žinoti. Nes tai yra smulkmenos arba mažieji rateliai-tekėliai viso didžiulio darbininkų judėjimo, nes tai yra dalelės to didžiojo ir vieno iš svarbiausiųjų šių laikų pasaulio visuomeninio darbininkų klausimo.

F. V.

Neduožite nei cento spaudai, remiančiai nezaledininkų bmbizis.

Visuomeniniai dalykai.

(Tęsa)

Didžiūma ir mažuma yra teisėtoms visuomenės dalimis. Tarp jų paprastai negalima nustatyti griežtų rybių. Kartais vienu klausimu ta pati visuomenė pasijunta beinanti su mažuma, o kitu reikalu dedasi prie tam tyčia susidariusios didžiūmos. Mažuma, nors būti protiniai, doriniai ir mediginė galybė augščiau pakilusi už didžiūrą, negali savintis visuomenės vardo. Mažumos nuomonės ir valios vykdinimas gyvenimam bendrame visuomenės reikale prieš didžiūmos norą yra darbas bergždis ir tai visuomenė nenorėtų kęsmingas. Tai nelyginant medžio sodinimas neprisiostėje dirvoje, ar neperikšis vištos sodinimas ant klanšinių. Tai visuomenės energijos alkvojimas. Neteisinga mažumai savintis visuomenės teises, klaidinti vienes ir, nekarta pasinaudojant savo medigine galybe, meste pirmesti visuomeni savo nuomone, ar valia. Mažuma norėdama įkūnyti savo idėjas, tegu priekinimo keliu sudaro sau priekinimą didžiūmą. Mažuma, žinoma, gali kalbėti savo vardu, ir veikti savo darba, nesiklaudama didžiūmos. Bet didžiūma pati geriausia nuspręs, kas jai naudinga ir reikalinga. Mažuma turėtų teisę kalbėti ir veikti visuomenės vardu tik išimtiniais atsitikimuose, ypač kuomet didžiūma būtų tik dideli vaikai, puslaikiniai barbarai, išsigimėliai, arba elgtis prieš pamatinis visuomenės uždavinius.

Visuomenės teisės ir pareigos laikui yra tokios, kad jų niekas negali išsivadėti, ar pakeisti. Švenčiausia visuomenės teisė tai jos savystovumas. Kiekviena visuomenė turi būti savystovai tam tikroms, visoms panašios rūšies bendrijoms lygose rybose. Pašalinių galybių kišimosi į tos visuomenės reikalus ir primetimas jai savo valios yra tos visuomenės skriadinimas. Kaip sveikas kūnas priešinas nuodams, ar kitam pašaliniam jį besibrianianti daktui, taip visuomenė instinktyviai reaguoja prieš visoki pašalinį pasikėsimą sumažinti jos savistovumą. Tas reagavimas kartais apsirėškia dagi juokingai. Visuomenė kartais pakaito savo priešu netik svetimus, joje beveikiančius galybės, bet ir saviškius, kurie skiriasi nuo visų savo drabužių, gyvenimo būdu, ar kitais paviršutinišiais mažmožiais. Čia visuomenė prilygsta žąsų kaiminei, kuri nekentė savo tarpe tokios pat žąsės, tik šiuorpus.

Visuomenė turi teisę ir privalo turėti savo viešą nuomonę ir rinktiną valią. Nors kartais nevisai teisinga, viešoji nuomonė yra galingu pažan-

gos akstinu. Iš šalies meste primesta nuomonė ar valia, nors savaime būtų naudingesnė, visuomenėje padaro daugiau bloga, kaip gera. Visuomenė, kaip turkyls, kirs ieško sau maisto ir patogumų, nors pamaz, bet pasekmingai. Tegų žmogus pabandys priverstinai pamaitinti turklį, tai tas įsitrauks į savo kausą ir vėlystis badu. Ir visuomenė nepasitiki svetimais gaivalais ir jų nuomonėmis bei norais. Bandyto grabaliojimo būdu visuomenė nekarta prieina prie tų pačių pasekmių daug greičiau, bet verčiama, ar dagi svetimų kalbinama elgiasi tyčia priešingai.

Visuomenė, kaip moralis asmuo turi moralę, bet nevisada medigine galybe vykinti savo norus gyvenimam. Tai gi išimtiniais vienuotės nusileps prieš teisėtą visuomenės reikalavimą, nors asmeniškai būtų kitokios nuomonės. Toks liuosanoris susiklausimas parodo didelį visuomeninį prietikrinimą didžiūmą. Mažuma, žinoma, gali kalbėti savo vardu, ir veikti savo darba, nesiklaudama didžiūmos. Bet didžiūma pati geriausia nuspręs, kas jai naudinga ir reikalinga. Mažuma turėtų teisę kalbėti ir veikti visuomenės vardu tik išimtiniais atsitikimuose, ypač kuomet didžiūma būtų tik dideli vaikai, puslaikiniai barbarai, išsigimėliai, arba elgtis prieš pamatinis visuomenės uždavinius.

Visuomenės teisės ir pareigos laikui yra tokios, kad jų niekas negali išsivadėti, ar pakeisti. Švenčiausia visuomenės teisė tai jos savystovumas. Kiekviena visuomenė turi būti savystovai tam tikroms, visoms panašios rūšies bendrijoms lygose rybose. Pašalinių galybių kišimosi į tos visuomenės reikalus ir primetimas jai savo valios yra tos visuomenės skriadinimas. Kaip sveikas kūnas priešinas nuodams, ar kitam pašaliniam jį besibrianianti daktui, taip visuomenė instinktyviai reaguoja prieš visoki pašalinį pasikėsimą sumažinti jos savistovumą. Tas reagavimas kartais apsirėškia dagi juokingai. Visuomenė kartais pakaito savo priešu netik svetimus, joje beveikiančius galybės, bet ir saviškius, kurie skiriasi nuo visų savo drabužių, gyvenimo būdu, ar kitais paviršutinišiais mažmožiais. Čia visuomenė prilygsta žąsų kaiminei, kuri nekentė savo tarpe tokios pat žąsės, tik šiuorpus.

Visuomenė turi teisę ir privalo turėti savo viešą nuomonę ir rinktiną valią. Nors kartais nevisai teisinga, viešoji nuomonė yra galingu pažan-

AIŠVIENTYTI Dagi KOVOJANTI KITOSE REIKALUOSE PRIEŠAI.

Vienybė reikišia skirti nuo susiliejimo. Neaiškiais pamatais susijusi vienybė mažuma dažniausia pralėk. Didžiūma prarais jos brangintinas ypatybes, ir didžiūma kartais — gali nukentėti, kuomet neatsargiai užsitikės mažumai ir isleis jį į savo idėjų ir organizacijos išdygą. Bepigu pikam su gauruotu peštis, bepigu skundrui su turčium draugauti, bepigu nedoram demagogui dėtis vienybės su dora visuomenės dalimi.

Tikrai pragaištingų vienybės ardynų yra asmenumai. Tulas ardo draugiję ir jos darba vien delto, kad jam nepatinka valdybos asmenis, arba kad jis neišrinktas valdybon, arba kad jo nuomonė nepriimta. Toks, žinoma, atranda daug "svarių" priežasčių savo veikimui pateisinti.

Drausmės ir vienybės ardytojams suvaldyti visuomenę privalo turėti tam tikrus organus. Juos vadiname valdyba, arba valdžia. Valdžios uždavinys yra taip-gi formuluoti viešąją nuomonę ir griežtai nutarimais reikišti rinktiną visuomenės valią. Iš to kyla taip vadinama įstatymdavystė, teisimo ir pildomoji valdžia.

Visuomenė ir valdžia, nors neturėtų būti, bet dažnai yra priešingi sau gaivalai, netik tose bendrijose, kur valdžia yra priimama visuomeni iš viršaus, bet ir ten, kur žmonės pats renkasi valdžią. Ir įrenkamas valdžiaties isiskverbia netinkami žmonės, kurie visuomenės reikalų nemoka, nenori, ar nestengia tinkamai aprūpinti. Kiekvienoje tat šalyje mes matome valdžios ir visuomenės įstaigas ir reikalus. Tas tik skirtumas, kad demokratiniuose šalyse valdžia remia visuomenės darbą, o autokratiškose trukdo.

Skirtumas tarp valdžios ir visuomenės sumažėtų ir vietomis visai išnyktų, jeigu už viešpatautų sveikas supratimas apie valdžios, visuomenės ir vienuotės esmę ir jų teisių, bei priedermių šaltinį.

Visų teisių, priedermių ir galybių šaltiniu yra prigimtis, ar gerian tariant tos prigimties leidėjas — Dievas. Vienuotės turi prigimtis savo teises ir pareigas. Pačios prigimties verčiamos jos pveda savo sunknesnis bendrus uždavinius visuomenės ar valdžios įstaigoms vykdyti. Augščiausioji valdžia pati negalėdama aprūpinti visų gyvenimo reikalų, ne iš malonės, bet paties prigimties verčiama pveda, ar gerian tariant pripažįsta jį sudarančios visuomenės dalims joms priklausiančias teises ir pareigas. Tokio išmintingo teisių ir priedermių pasidalinimo, o ypač sveiko apie tai supratimo mes nematome ligi šiol beveik jokioje šalyje. Vienuer prigaulingai, priverstinai ar kitaip kaip atsitiktinai užgrobusieji valdžią ir turėdami medigine galybė valdovai skaito save teisių ir priedermių šaltiniu mažiau ar daugiau teisingai bet savavališkai dalina jas tarp valstybės ir visuomenės įstaigų bei vienuotė. Kitur įsigalėję vienuotės ar luomai išsirenka valdžią ir taip-pat savavališkai "suteikia" jai kartais permažas, kartais perdidelės teises. Tuomet kalbame apie absoliutizmą.

Absoliutizmas, tai vieno ar daugelio savavaliak besilgiančių asmenų valdžia. Jo formomis gali būti monarkizmas, plutokratizmas, aristokratizmas, medigine galybė ir savo "ak" garbina kaip savo dievus. Jie, nors darbuojasi visuomenės laibū, bet doro tai nelyginant žydus, kurs šeria arklį tik tiek, kad tas jį pavežty. Visuome-

NĖS DARBAS TOKIEMS TIK ŽALIAS, SAVO MOKALINGUMO IR GERŲ PRIVALUMŲ PARODAVIMAS.

Jeigu tokiems įtikinimo keliu pavyks palenkti visuomenę prie tam tikrų tikslų vykinimo, tai gerai. Jeigu ne, tai jiems neįrodo bloga pavartoti prievartą, papirkimą ir kitus mediginis frankius, kad nuveikti jiems nepatinkamą, tegu ir visuomeninį darbą. Jie nemato rybių, kur medigine galybė turėtų sustoti prieš asmens laisvę ir kitas dvasines silpnesnes teises.

Jeigu šio savo pasakymo priparodumui insime gyvenimo pavyzdžių, tai užesime stebėtinų keistumų. Tokia neva demokratina Prancūzijos respublika mes matome suraiktą biurokratizmo pančiai. Centrales Pariziaus valdžia, kuri dažnai mainosi, davinėja smulkmeniškus įsakymus valdžiams ir parapijoms, kaip jos turi tvarkytis. Kišasi ir reikalus, kuriuos vietinė valdžia turi daugiau teisės ir prityrimo atlikti.

Tokioje vėl absoliutėje Rusijos monarchijoje buvo suteikta šiokia tokia savyvalda apskričiams, valsčiams, parapijoms. "Demokratiniuose" Meksikos ir Pietų Amerikos respublikose viešpatuoja tiesiog despotizmas. Tokioje vėl Anglijos monarchijoje visuomenė tvarkosi laisvai, savystoviai, daug pavyzdgingiau kaip laisvoje demokratiniuose Amerikoje. Visur mes matome ne tiek gal blogų norų, kiek klaidingų visuomenės supratimų.

Yra, sakysime, tokių, kurie vadiną demokratizmu storžieviską apsiėjimą, nemokslingumą, nudriskusį drabužių nešiojimą. Kitų vėl supratimu demokratizmas yra tai driskių, beturčių, bemokslų valdžia. Jų geriausių pavyzdžių Rusijos bolševikai. Tokie daug pastangų doro ir pasištventimo rodo, bet tik savo asmens ar savo luomo naudai. Kitų srovį ir įsitikrinimą žmonės jiems nerūpi. Bendras visuomenės labai tokiems antraeilis dalykas. Vieno kurio visuomenės sluoksniu nors ir skaitlingiausio galybės didinimas, nelyginant pilvo, rankos, ar kito kurio nario auginimas jiems neišrodo bloga nors su nūnyktą visuomenės akys, širdis, smegenys.

Prieš tuos ir jiems panašius klaidingus visuomeninius supratimus stoja krikščioniškai demokratizmas, didžiūniausias visuomenės draugas. (Dar ne galas)

Nezaledininkai trankosi po įvairias kolonijas. Tie bambizai yra tikra Amerikos lietuvių gėda. O juosius remia socialistai ir tautininkų laikraščiai. Skleiskime panieką prieš tuos laikraščius.

Nezaledininkai yra paprasti pašlemėkai, tingintai darba dirbti. O tą purviną galvą ima už įmagi laisvamanių tautininkų kovai prieš katalikus ir remia savo laikraščiuose. Tokie laikraščiai neužspėlo, kad katalikai imty juos į rankas.

Tautininkų laikraščių skaitytuos raginkime rašyti protestus už rėmimą nezaledininkų.

Visokiais būdais gėdinkime tuos katalikus, kurie skaito šlamštus, remiančius bambizis.

PASIŽADEJO KARIAUTI PRIEŠ TALKININKUS.

Bolševikų valdžia padarė su Vokietija sutartį, sulgyk kurios bolševikai kariaus prieš talkininkus. Apie tai praneš Amerikos ambasadorius iš Archangelsko.

Dr. J. H. Staknevičius
234 Lafayette St., Kamp.
Office valandos: Jefferson at, 8-11 RYTO
8-10 PO RYTO
10-6 VAKAR
NEWARK, N. J.
Telefonas 9268
Market

VYRAI, MIKLINKIM RAUMENIS.

Per amžius Lietuva stovėjo su kardu prieš nuolatinius barbarų teutonų antplūdžius, kurie bandė pavergti šalį ir žmones. Ji gynė pasaulio civilizaciją, bet kas kitas jos nuopelnas savintis nori. Per ilgus laikus ji kentė nuo savo kaimynų, kurie čiupe josios geriausias morales, dvasines ir protines pajėgas. Rusijos suni-kių vergijos jungu prislegta, ji paslaptyje tvirtai laikėsi prieš rusifikacijos žabangus. Šiandiena Lietuvos nelaimė pasiekė augščiausio laipsnio. Karė užtinę pulė ją nekalta, sumalkino kardu, ugnimi; apiplėšė, išniekino, parbloškė, paliko bejėgia, miršančia. Bet dar ir tuomi nepasiganėdijo tie, kurie paties Lietuvai gyvenimo pavydėjo. Jos buideliai susirinko apie ją ir kaip buideliai po Kryžiumi, ant kurio jie pakabino pasaulio Isganytoją, pradėjo kiekvienas savintis, dalintis, draskyti žemę, nekaltų josios sūnų krauju gausiai aplietą.

Ir ką mes lietuviai darome, kad jai pagelbėti? Ar-gi šis reginys yra mums tik kokis baisus sapnas, ar teatre lošimas, kad mes taip atbuke, vien tik baimė perimti žiūrime į ją kaip baisenybių sceną? Ar-gi nesame mes žmonėmis, sūnumis savo tautos, o tik jų šešėliai? Ar negirdime mes dejavimų savo žmonių? Ar nematome mes jų skriaudų, nematome mūsų krašto ir mūsų šventų teisių plėšikų? Jei matome — ko laukiame?

Vyrai, kas gyvas ir jaučiasi širdyje lietuvis, stokime į šalies gynybų eiles. Prikelkime savyje senovės karžygių užsūdusią dvasią. Griebkime ginklus, stokime į kovą prieš tautos ir pasaulio teisių mindžiotojus.

Į Lietuvos liuosuotojų Legijonus! Lai pakla mūmose Vytauto ir Gedimino dvasiai Lai ji lydi mus į pergalės lauką, lai pagelbsti mums atgaivinti Lietuvą!!!

Narsutis.

SCRANTON, PA.

Is Lietuvių veikimo.

Vieni dirba mainose, kiti dirbtuvėse po šešias dienas. Nedėlioje katalikai ateina į maldinimą pasimelst — viskas. O tautos reikalai turbūt palikti kitoms kolonijoms. Ar-gi mums nereikėtų prisidėti prie išgavimo Lietuvai laisvės? Ar tik kelioms ypatoms lemta prigulėti prie Tautos Fondo? Imkime pavyzdį iš amerikų, kaip jie remia savo šalį pinigų ir tautininkų laikraščiais. Skleiskime panieką prieš tuos laikraščius.

Nezaledininkai yra paprasti pašlemėkai, tingintai darba dirbti. O tą purviną galvą ima už įmagi laisvamanių tautininkų kovai prieš katalikus ir remia savo laikraščiuose. Tokie laikraščiai neužspėlo, kad katalikai imty juos į rankas.

Tautininkų laikraščių skaitytuos raginkime rašyti protestus už rėmimą nezaledininkų.

Visokiais būdais gėdinkime tuos katalikus, kurie skaito šlamštus, remiančius bambizis.

WATERBURY, CONN.

8 d rugsėjo L. Vyeių 7 kuopa laikė mėsėnį susirinkimą. Išduota raportas mūsų delegatės v-lės Petruskaitės iš L. Vyeių Seimo. Raportas priimtas su triukšmingu rankų plojimu. Po tam tapo išrinkta speeijalė komisija iš 3 merginų ir 3 vaikinių, kuri rūpintis su-tvarkyti mūsų veikimą ir visuomet praneš mums kas veikiamas ir kas plenuojama veikti ateityje. Be to da paaiškėjo, kad greitų laikų bus pastatytas margumynų vakaras, kurio laukia visi Waterburiečiai su nekantrybe.

Kp. Korespondentas.

Tik vienas būdas tėra pri-versti tautininkų laikraščius neremti bambizų — o tai pa-daryti taip, kad jų laikraščių skaitytojai imty siusti jiems protestus, grąsintų nustoti skaityti ir kad ištikro nustotų.

Sulyg savo proto.

Scenos mylėtojų artistų perstatymėlis.

Parašė J. V. KOVAS.

Veikiantie asmenys:

MATAS — laisvamanis.

TADAS — Krikščionis.

Abudu broliai, moksleiviai.

Vieta veikimo. Susitinka gatvėje ir įeina abudu šnekučiuodami.

SCENA I.

TADAS (eidami). Kaip sau nori, Matai, aš tavęs nesuprantu. Tu sakaisi, pats Dievą pripažįstas, o religijos ne... Kaip tai gali būti... Kas nei Dievo nepripažįsta, tad suprantama, kad jau jam nieko nereikia, bet jūs, kurie sakotės tik į Dievą, o gyvenate kaip ir, rados Dievo nebūti, tai nei šis, nei tas... Toks manymas, atleisk man už atvirumą, nėra vertas išmintingo žmogaus.

MATAS. Taip Tada! Bet Dievas kaip visų daiktų pradžia, sunku nepripažinti, kad Jo nebūti. Bet religija su visomis smulkmenomis, su visais paviršutinišiais apsiribėjimais, tai tik prastiesiems žmonėms reikalinga, bet ne pažangiesiems.

TADAS. Taip kalbėti, tai yra papratę visi tokie, kurie tik taip mąsto, kad kaip sveikas sakai, kad religija, tai tik ne supratusiems. Bet aš pamatau ką kitą, kad religija būtina yra visiems reikalinga; ir mokytiems, ir nemokytiems, turčiams ir prastuosiems; visiems be išimimo. Be religijos žmogus, taip kaip be nagų.

MATAS. Vai, kodel gi mes gyvename be jokios religijos, ir mums yra gera?..

TADAS. Štai kas priveda prie atidos. Daug žmonių mes rasime, kurie visai nemoka knygy skaityti, arba suvis mažai temoka, kurie negali pagauti nei minčių kas knygoje rašoma, na, o jie taip pat sako, kad jiems gera be to. Aš jiems tikiu arčiau, kad teisingai; žmogus gali būti laimingas, nors nemoka nei rašyti, nei skaityti. Bet su religija visai kas kita; kad jums būtų gera be religijos, aš netikiu; o jei tuom syk gera, tai nelaima.

MATAS. Kodel tai?.. Ant ko gi tamsta remiesi, taip tvirtindamas?

TADAS. Ant ko aš remiuosi?.. Jei nori, paklausk, aš tau viską išdėstysiu.

MATAS. Na, na. Paklauskysiu.

TADAS. Bet pirma visko, leisk man tavęs paklausti, kaip tu supranti religiją, kas ji yra?..

MATAS. Religija, kas yra... Religija, tai yra jungas, su kuriuo dvasiškai laiko ir vadžioja pasijungus tamsius žmones. O nuo to jungo, juos išlinsuoja tik mokslo ir apsisvietimas.

TADAS. O iš kur tas jungas atsirado?.. Kaip tu vadini religiją.

MATAS. Kunigai prasimanė.

TADAS. O kada ji prasimanė?

MATAS. Kada?.. Kada?.. (nutyla).

TADAS. Ar jau pabaigė?.. Taip, kada, reikiama neturi ką ant atsakyti, nei teisybės nenori pasakyti, o melo nepagrįdė. Aš tave ir vėl klausiu. Pasakyk man, kas pirmiau prasidėjo, ar religija, ar kunigai? Juk kunigai tik religijos tarnai, o kol nebuvo religijos, nebuvo nei kunigų?.. Ne brolau, religijos niekas neprasimanė. Ji turi šaknis žmogaus prigimime. Ją davė Tas, kuris davė žmogui prigimimą, kuris žmogų sutvėrė, kuris žmogui paliepė gyvuoti. Tai yra Dievas!

MATAS. Tai kas gi, anot tavęs, yra ta religija?

TADAS. Religija, kaip matai, žodis yra lotynų kalbos, reiškia, sąjungą arba sąryšį. Ir yra, ne kas kita, kaip tik ryšys tarp Dievo ir žmonių. Arba kitaip pasakius, tarp Sutvėtojaus ir Jo išmintingų sutvėrimų. Kaip kiekvienas žmogus iš prigimimo Dievo sutvėrimas, taip kiekvienam iš prigimimo yra ryšys su Dievu, kaip savo Sutvėtoju arba kitais žodžiais pasakome "Religija."

MATAS (pasiepiant). Tai ir kiaušė ir kiti gyvūnai turi religiją?.. Juk ir jie Dievo sutvėrimai, ir jie su Dievu gali būti sąjungoj.

TADAS. Nesuprantu... Ar tamsta, Matai... tiek ir proto turi kiek kiaušė arba kiti gyvūnai, kad tokius išvadžiuojimus staiti. Tiesa, kad kiaušė nepažįsta Dievo, nes ji tiek proto neturi kiek žmogus. Gyvūnai, tiesa, Dievo sutvėrimai, bet jie to nežino, nežinoma, jie nemato to ryšio, kuris juos rišyt su Sutvėtoju. Aldas prilyginimas būtų. Niekad nesitikėjau tokio žemo sąprotavimo iš laisvųjų ir be religijinių žmonių; taip žemai savę statyti, sulyg kiaušės pažangumo. Žmogus, mato žemę su visokiais augalais ir gyvūnais, mato saulę, mėnulį, žvaigždes, ir jas savo proto matuoja, jų veikimą

supranta, stebisi viso pasaulio surėdymu, o protas jam sako: kad tai Dievas viską sutvėrė!.. O kad žmogus išpažįsta, kad Dievas viską sutvėrė, ir visatą valdo, tad žmogaus širdyje štai kyla klausimas: Ką aš turiu daryti, kaip Dievo sutvėrimas... O religija mokina, už tas visas malonybes Dievui padėkoti, kaip savo Sutvėtojų.

MATAS. Ne, čia kyla joks klausimas nė ką. Tik jums religijiniams taip rodo.

TADAS. Vai kyla, kyla, tik ne visi nori klausyti, ne visi girdi savo širdies ir sąžinės balsą. Tad jums ir yra didžiausia nelaimė, ir dažnai save prisilyginote į kiaušę, į beždionę arba į kitokius gyvūnus; norėdami sau pasilengvinti, kad Dievui nereikėtų už tas dovanas atidėkoti, nes religija liepia Dievą gerbti.

MATAS (tyčiodamasis). Taip, ir per tai pelnytis sau amžinąjį gyvenimą... Žinau tą jūsų seną giesmę. Tik nesuprantu kam čia tą visą kalbį?

TADAS. Tau brolį kalbu, kaip artimiausiu širdies draugui, ir noriu pertikrinti, kad nesvajotumei be religijos. Sakai nesuprantai. Palauk, suprasi... Iš senos giesmės patarčiau nesijokioti. Pasakyk man, ar gi tu nenori būti laimingu?.. Laimingu ant visados?!

MATAS. Kas gi nenori būti laimingas?..

TADAS. Taip, visi trokšta laimės, visi jos ieško, o tačiau ant šios žemės jos niekas nesurado ir surasti negali, nes mirštie!.. O mirties prisiminimas naikina, nors didžiausiąją žemiškąją laimę!..

MATAS. Tai kas iš to?

TADAS. Iš to tai, kad Dievas žmogui laimę paskyrė, ir nei vienas nenori papulčius; bet ant šios žemės patys žmonės bėda į nelaimes ir vargus, nepasidami ir nepasiegdami sulyg Dievo įsakymų. Kas Dievo įsakymus tikrai pildo, tas niekuomet nesutiks su nelaimėmis.

MATAS. Dar man ir Dievo įsakymus prikiši.

TADAS. Taip. Noriu, kad tu juos kiekvieną apsvaistytum, nors sulyg savo nuomonės, ir man pasakytum, kuris būtų priešingas ir žmogaus laimę.

MATAS. To visko net per daug tavo norima.

TADAS. Ne, neperdaug. Bet kad tamsta stotai, kad religijos nereikia, tai tau aiškiau prirodžiau.

MATAS. Na ir ką gi parodei?

TADAS. Pats apsvaistyt. Nors jau visi nepripažįstanti jokios religijos, o kad ištikimai pildytumėte Dievo įsakymus, jums akis atidarytų; būtumėte daug laimingesniais, tobulesniais, ir aiškiau suprastumėte vertę religijos.

MATAS. Mat, brolai, savo pamokslais mane nepertikrinsi.

TADAS. Žinau, tai, bet aš tokius nei negundau, kad jis vien tik dėl vardo prisilaikytų religijos. Iš tokio tik ir būtų toki pat nauda, kaip iš kiaušės, prie kurios pirma pats prisilyginai. Religija reikia pirma suprasti, tuomet tik galėsi jos dėsnius atsakančiai išpildyti.

MATAS. Jau mane neatversi prie religijos, juk esu nemažas vaikas. Turiu pilną protą ir einu savo keliu.

TADAS. Ir dar paantrinu, kad religija į savo eldiją nepageidauja tokių svyravimų, nepastovių asmenų. O sulyg savo proto, kaip pats sakai, juk nenori sugėdinti protu pasiskirti, sulyg kiaušės, arba kito neprotingo gyvūno... Šiuo metu baigiu mūsų pasikalbėjimą. Lik sveikas. (šeina).

(UŽDANGA)

BALSAS IŠ PENNSYLVANIJOS.

Šiuos kalnuose Pensylvanijos Vargsta, dirba didžios minios Lietuvių jaunų, senų, Lietuvos tikrų sūnų.

Dirba sunkiai jie kiekvienas; Prakituoja visas dienas. Nors uždirba neblogai, Bet tur vargti kaip vergai.

Saulės šviesumos nemato Kiek tik jų čia dirbt paprasto; Tik lempuotė ant kaktos Šviečia jiems visados.

Rytą sveikutis kaip krienas Skubina darban kiekvienas; Bet, namo sugrįžti atgal Ne kiekvienas sveikas gal.

Nes nelaimė greit patinka Vargstantį čia darbininką; Daug palieka sužeisti, Nemažai ir užmušti.

Tikrai didelė nelaimė Broliams mūsų, net ima baimę, Kad daugums, krašte šiame, Tur taip vargti po žemę.

M. J. U.

Kas girdėti lietuvių kolonijose.

HARTFORD, CONN.

Susirinkimas.

Rugs. 8 d. La Salette Kolegijoje buvo SLRKMA. 9 kp. susirinkimas. Nutarta leisti privatišką laikraštį ty. tik mokiniams šios kolegijos skaityti. Vardas nutarta duoti "Lietuvos Sūnus". Redaktorius išrinkti p. J. Čepurnas ir S. Knežiš. Taip gi nutarta laikyti lietuviškas pamokas. Mokytojai išrinkti p. P. Gureckas ir J. Vaitekūnas.

Po tam buvo renkama nauja valdyba. Pirmininku išrinkta — P. Gureckas, vice-pirm. — S. Knežiš, rašt. — Jonas Kinta, ižd. — M. Pučita ir korespondent — S. Knežiš. Prie šios kuopos prisirašė apie šeši nauji nariai.

Atleiki ant pamaldų. Rugsėjo 19 d. 9 val. iš ryto La Salette kolegijoje bus metinė šventė. Po šv. mišių bus sakomas lietuviškas pamokslas. Hartfordo ir apilinkų lietuvių kviečiami atsilankyti.

Koresp.

Red. prierasas. Pripažįstame, kad jaunoliai turėjo gerus norus nutardami leisti "privatišką laikraštį." Vienok, negalime užgirti, kad organizacija, turinčių savo organą kuopos, ir gi steigty savo organelius. Jaunoliai verčiau siųstų savo rašinėlius "Mokslėivui."

PHILADELPHIA, PA.

Nekartą tenka matyti laikraščiuose mūsų brolių lietuvių atsisveikinimus išvažiuojant tarnauti Dėdei Samui. Tai gi ir iš mūsų miesto jau daug yra išvažiuavusių, ale tai vis ne taip jutom, kaip dabar, tai rados padarė didelę spragą, kaip išsėkė du gabiausiai iš mūsų šv. Kazimiero parapijos, kurie beveik visoj Philadelphiaj žinomi, būtent: Petra Mačioną ir Adolfą Grigaitį, kuriuodu prigulėjo prie Vyčių 3 kuopos ir prie šv. Kazimiero bažnyčios choro. Petras Mačionas atsižymėjęs savo gabumu puikiai išlavintu balsu prie giedojimo, reikale galėdavų pavaduoti vargonininką. Prie teatro buvo pirmūnais, galimai sakyt, jog musėt jis ant to ir užgimes. Apgailestina, kad paliko jauną moterį, nes kaip tik buvo vedęs. Ad. Grigaitis neperseimai atvykęs iš Lietuvos ir buvo gabus prie visokių lošimų, netingėdavo juokinti publiką. Dieve padėk jiems tarnauti ir laimingai sugrįžti.

Dirbo ir Darbo Dienoj. Kam bėda, kam ne, ale Philadelphiajos nekuriems krikščionims tai vis bėda. Bile šventė tai bėdų tiek ir tiek. Štai kas buvo darbininkų šventėje Darbo dienoj.

Minėtą dieną, kad dirba tai dirba, nežinai, kad Labor Day duota ant atilsio. Mat smuklės tą dieną atdaros, ta vyrai ant tiek nusidirba, kad net antrą dieną reikia ilsėtis. O ir dirbtuvė po šventės nei pusę darbininkų nesusirenka. Elina klausimas delko taip. Atsako, girdi vakar perdaug pamėgus rudžio, tai vienas koją nusisukęs, kitas atgal nematęs, ir kitos bėdos. Pasižvalę vienas į kitą, turi eiti ir tie namo kurie nori dirbti, bo ir tiems nėra ką dirbti. Ok prakeiktos tos smuklės, kad tiek dėl jų nelaimių. Juk tokiems prisiėina ir daktaro šauktis ir vėl bėda, su daktaru prasidėsi, tai da kišenių greičiau ištuštys.

O tokiems paminavok, kad paaukotų į Tautos Fondą, tai išgirsti tokių žodžių, kad užsikimšk ausis.

Reporteris.

WATERBURY, CONN.

LDS. 5 kp. laikė mėnesinį susirinkimą 8 d. rugsėjo 1 val. po piet.

Narių prisirinko gana skaitlingai, keletas naujų narių pri-

sirašė. Pirmiausiai delegatas išdavė raportą iš LDS. Seimo.

Po tam buvo ineita, kad dar truputį atvėsus, reikėtų pradėti darbuotis prie rudėninio veikimo. Sumanyta atnaujinti vakarinius kursus ir atidaryti diskusijas, taip kaip perėitą žiemą.

Taip gi nutarta surengti prakalbas Tautos Fondo naudai. Toliaus Baliaus Komisija išdavė raportą, kuris buvo parengtas rugpj. 31 d. Buvo pranešta, kad daugias niels nebūtų rengiama subatų vakarais, nes tą draudžia vietinis klebonas, kuopos dvas. vadovas. Kilo didelės diskusijos, kad net nekuri nariai labai nemandagiai pasirodė, išvadinami nekuriuos narius "šni-pais." Būtų geistina, kad nariai vartotų švelnesnius žodžius susirinkimuose ir pasirodytų, kad susirenka ne viens kitą šmeižti, bet dirbt del visuomenės labo.

Ant pabaigos net klebonas buvo pašauktas, kad paaiškintų dalyką. Pranešė, kad visokiais būdais išvengtų rengimo subatų, nes taip daryti draudžia net ir vyskupas.

Šnivas.

BALTIMORE, MD.

Iš LDS. 30 kp. veikimo.

7 d. rugsėjo vietinė LDS kuopa turėjo gražų pasilinksminimą, pikniką. Tas piknikas jau nuo labai senai buvo rengiamas, bet delei visokių priežasčių vis buvo atidėliotas. Dabar jau oras žymiai atvėso ir nesitiekėjome, kad ką ir pelysime, bet nežinur ant to, žmonių geros valios buvo nemažai prisirinkę ir gražiai linksmosios. Išlaidas apmokėjus, dar tikimės gauti pelno apie \$50.00. Čia turim tarti padėkos žodelį vietos L. A. A. Klubo vyrams, nes iš jų susidarė veik pusė atsilankiusios publikos ir labai daug padėjo mūsų kuopai. Ačiū jiems ir taip gi ačiū visoms darbininkėms ir atsilankiusiems.

8 d. rugsėjo pripuola LDS. 30 kp. mėnesinis susirinkimas, bet lytus pakenkė ir susirinko labai mažai. Tad ir visi svarbių LDS reikalai atidėti ant sekančio susirinkimo. Tik vieno jau negalėjome atidėti, fin. raštininkas p. I. Linkis pranešė, kad turis apiešti Baltimore ir atsiskėti nuo raštininkavimo. Nesant šiuo raštininkavimo iš ko išrinkti naujo, raštininko darbas pavesta protokolų raštininkai A. Bajoriutei. Dabar kas norėsite gauti LDS. įstoje mo aplikacijų, galėsite gauti pas jį.

Tuom susirinkimas ir užsibaigė. Beje, dar šis susirinkimas laimėjo vieną šaunų narį, gerb. kun. Kazimierą P. Losinskį, iš kurio kuopa tikisi daug ko gero.

Dar turim pastebėti, kad mūsų kuopa auga labai pamažu, bet ir ją rašosi parinktieji Baltimore lietuvių. Kiti gi, vis dar žiūri lyg į kokią tai mažos vertės draugijėlę. Bet ar tiesa? Mes gerai žinome, kad įstodami į LDS, patampame įnau taip sakant, gyvais visuomenės nariais, kovojančiais ne vien už savo darbininkiškas teises, bet dar ir už teises kurios mums kaip katalikams, turi priklausyti, už teises visos krikščioniškosios demokratijos ir taip gi įstodami į LDS, paimame į savo rankas kaip įrankį "ginklą" "Darbininką", kuris mums yra kaip kelrodis. Jis kiekvienam savo spinduliais nušviečia kelią, išveda iš šun-tikių ir pastato ant tiesaus vieškelio.

LDS. susirinkimai būna kožn mėnesį prieš 15-tą tą nedėdienį 8 val. po pietų. Į sekan-tį susirinkimą būtinai visi at-eikite ir naujų narių atsiveskite, ne sturėsimė labai daug svarbių reikalų apkalbėti.

A. B.-S.

LEWISTON, ME.

Petrošiaus "pamaldos."

Prieš kelias dienas, pasklido po Knox gatvę (nes čia daugiausiai lietuvių apsigyvenę) plakatai, kur pranešama, kad nedėlioje — rugsėjo 8 d., 1918 m. bus pirmos "pamaldos, naujai organizuojamos S. R. Katalikų parapijos pažnyčioje, prie Pine ir Blake gt. Nurodytoji vietoj stovi protestonų "bažnytužė."

Tas plakatas tai jau ir ak-jam duoda suprasti, kas do-mišins ten bus. Žinoma, vien-ai eis pažūrėti kaip organi-zuosis ta naujos "vėros" ne-zaležnikų "parapija," kiti eis sorkių pasiklausyti.

Atėjus nedėliedienini, 8 d. rug-sėjo, nuejau 9 val. ant šv. mišių ir francūzų bažnyčią. Grįždama namo Pine gatvę, žiūriu prie-minėtos protestonų bažnytužės kampo, prikaltas koks tai pa-bello. Priejusi arčiau, žiūriu kad tai tas pats plakatas. Prie-tu kirkučės stovi ir lietuvių būrelis. Susirinko apie 50 y-patų. Kiti miaty neužmiršo nei raudonų "naktaizų" pasi-rišti. Suėjė kirkučėn, visi link-smai šnekučiuojasi ir laukia pasirodant "kunigužio."

Nubėga į "zakristiją" ir gi-zelis (koks tai neseniai atvaži-vo iš Brockton, Mass., nes iš lewistoniečių tokio neatsirado). Čia išeina ir pats p. K. Petro-šius su kamža ir sako: "Hallo, malonūs broliai ir sesers." Pa-aikšina, kad pašventinsis "al-torių, laikysias "sumą," sakysias "pamokslą," prakalbas ir tt. Žinoma, sako, neturim dar vargonininko ir vargonai dar tebėra už altoriaus.

Paaiškines eina apsirėdyti. Klapičius uždegioja žvakes. Išeina "kun., pašventina "al-torių" ir laiko "sumą." Žiū-riu, kad net pati progresišių 40 kp. pirmininkė atvirtusi prie "dviasios šventos" — atsi-klaupusi meldžiasi stenedama. O pirma ji kaip "progresis-tė," buvo visuomet bažnyčios priešas. Visi ciciškai pasiro-dė Petrošiaus šalininkais. Tas dar aiškiau tamsesniems paro-dė, kas do paukštis naujasai "kunigas."

Po "sumos" prasidėjo prakalbos, tikslu suorganizuoti naujos "vėros" arba nezalež-ną parapiją. Bet mažai tesu-rado pasekėjų. Mat yra čia su-sipratusių katalikų, kuomet pradėjo kalbėti, tai pasipylė klausimai, užmetinėjimai. Vie-ni klausia, iš kur atvykai, kas čia atsuntė. Aiškino kad "vy-skupas," jei netiki, tai va-žinok pas jį ir paklausk. Kiti klausia kokio tikėjimo esi, ar Bymo katalikų ar koks nezalež-ninkas. — Sako ar nematei pla-katuose, kur parašyta S. R. Katalikų, kas reiškia: Seno Bymo Katalikų. Tai gi ar ne akių mulinimas. Čia taip B. I. jam pasakė: kadangi pats ne-si vertas iširšimo, ar gali kitą iširšti. Atsako: "Aš tik aiški-nu tikėjimą." Jam patėmyta: "Jau geriau neišaiškinsi, kaip kad tikėjimas nurodo. Čia taip B. Petrošius pasijuto prisipratis prie sienos, tik šaukia: "Eikit lauk, eikit lauk, kam aš ne-tinku." Čia kiti rankoms plo-ja, juokias visoje kirkėje, kila triukšmas. Nekurie, pamoję ranka išejo. Likusieji "bom-barduoja" taip, kad Petrošius tik žiopčioja. Pradėjo didžiū-ma eit lauk, pasiliko tik apie pusantro tuzino ciciukų.

Atsipeikėjęs Petrošius sako: Išrinkite parapijai pirmininką, raštininką, iždininką ir k. Pir-mininku išrinko visiems žino-mą p. A. Lukoševičių, tą patį kuris metai atgal katalikų prakalbose prašė kalbėtojaus kad jam paaiškintų, kodel jis neti-ki į Dievą. Pirm. pagelb. Valš-vilas, kuris šv. Baltramiejiaus de-juos susirinkime inėkė iš-braukti iš konstitucijos para-grafą, kur reikalaujama atlikti vėlyvinę išpažintį.

Kiti komiteto nariai yra Siems panašūs. Tai bent komitetas! Lewistonietė.

Paieškojimai IR Reikalavimai.

Reikalavimas yra VARGONI-NINKAS, kuris taipos gi at-likto sakristijono darbą. Alga bus suteikiama sulig muzikalių vargonininko pajėgų.

Atsiuškime pažymėkite kur ir kaip ilgai vargonininkavimo mokėjęs.

Rev. O. Vasilianskas, P. O. Box 52, Westfield, Mass. (103)

ANT PARDAVIMO NAMAI. Ant Broadway 228 iki 240, ant C st., 195 iki 197. Mortgicijų \$27,000. Rendoris neša \$5,000 per metus. Apkaimuota \$42,400. Pre-kė \$31,500. Kreipkitės pas: P. F. TAYLOR, 489 Sixth St., So. Boston, Mass.

REIKALINGA merginų ir mo-terų dirbti ant lengvų mašinų. Taip gi prie pakavimo. 50 valan-dų į savaitę, \$10 pradžioje. Turi-būt virš 16 metų. Atsiuškite tuo-jaus. AMERICAN CAN CO. OF MASS. 31 Binford St., A Street, South Boston, Mass.

REIKALINGAS vyras ar mergi-na, kuris yra prasilavinęs graji-ti, kad galėtų vakarais pamokinti L. Vyčių chorą dainų. Darbą parū-pins dirbtuvė vyčiai. Darbas ne-sunkus, mokėstis iš pradžios apie \$20 savaitę; toliau iki \$35. Jei rastūsi tokią ypata, kreipkitės kuopos raštininkės adresu: J. Tamašauskaitė, 3104 Prospect Str., Binghamton, N. Y.

Paieškau dėdžių Petro ir Juozo Makstelių Kauno gub., Ukmergės pav., Subačiaus par., Saltanų kai-mo. Daug metų kaip gyvena A-merkoje. Jie patys ar kas kitas, praneškite šiuo adresu: Emilija Makstelytė, 124 Ridge Ave., Athol, Mass. (105)

Heikau savo brolių Vico Am-brozo, Andriaus ir Tamošiaus Bu-belių, Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Krokelauskių valsč., Gluos-ninkų kaimo. Prašau atsiuškant ant šio adreso: A. am Bubbels, P. O. Box 10, Witt, Ill. (107)

ANT PARDAVIMO. So. Boston'e ant kampo namai su 5 kambariais ir krautuve. Ran-dasi patieame centre ir parsiduos puseyčiai. Dėlto, kuris nori tu-rėti gražius namus ir būzij pasi-skubinkit. Rašyk: E. A. N., 36 North Monroe Terrace, Dorchester, Mass. Tel. 4252-M. (104)

As Mykolas Diementas ieškau Klemenso Drėvensko Kauno gub., Panevėžio pav., Gulbinų valsč., Čeniškių kaimo; Juozo Prakičaitis, tos pačios gub., ir pavieto, Pasva-liečių kaimo ir taip pat kitų gim-i-nių ir pažįstamų. As esu tos pa-čios guburenijos, pavieto ir vals-čiaus, Pasvaliečių kaimo. Turiu la-bai svarbų reikalą ir tuojaus at-siūskite, nes laiko turiu tik du mėnesius ir būtinai turiu ką nors surasti. Jie patys ar kas kitas praneškite šiuo adresu: MYKOLAS DIEMENTAS, Slugan Camp Aviemore, SCOTLAND. (104)

Paieškau dėdės Anrius Kadlau-sko Vilniaus gub. Trakų pav., Daugų parap. Pirmiaus gyven-o New York'e, o dabar per 20 metų nieko apie jį nežinau. Jis pats ar kas kitas praneškite šiuo adresu: Petron Kadlauskaitė, 85 Grove St., Norfolk, Mass. (104)

